Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2026/2353

2026 10 20

KOMISIJOS REKOMENDACIJA (ES) 2026/2353

2026 m. spalio 16 d.

dėl chinolizidino alkaloidų lubinuose ir iš jų pagamintuose maisto produktuose stebėsenos

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

kadangi:

(1) Europos maisto saugos tarnybos (toliau – Tarnyba) teršalų maisto grandinėje mokslinė grupė (toliau – CONTAM) 2019 m. priėmė rizikos vertinimą dėl chinolizidino alkaloidų pašaruose ir maisto produktuose, visų pirma lubinuose ir iš jų gautuose produktuose, keliamos rizikos gyvūnų ir žmonių sveikatai ([1]);

(2) rizikos vertinime įvertinta tik chinolizidino alkaloidų, randamų *Lupinus* rūšių / veislių, svarbių gyvūnams ir žmonėms Sąjungoje (t. y. *Lupinus albus* L., *Lupinus angustifolius* L., *Lupinus luteus* L. ir *Lupinus mutabilis* Sweet), augaluose keliama rizika. Dėl nepageidaujamo poveikio gyvūnų sveikatai ir rizikos lašišinėms žuvims Tarnyba padarė išvadą, kad lašišinių žuvų vidutinė ekspozicija per pašarą viršija nepastebėto nepageidaujamo poveikio ribą (NOAEL) – 1 mg/kg kūno masės per parą, bet yra mažesnė už mažiausią pastebėto nepageidaujamo poveikio ribinę vertę (LOAEL) – 2,5 mg/kg kūno masės per parą. Tarnyba mano, kad nepageidaujamo poveikio lašišinėms žuvims rizika yra nedidelė. Kalbant apie kitas rūšis, turima duomenų apie nepageidaujamą poveikį bazė buvo pernelyg maža, kad būtų galima nustatyti bendras NOAEL / LOAEL vertes. Vietoj to Tarnyba kaip alternatyvų metodą nustatė lubinų sėklose esančių chinolizidino alkaloidų dozes, kurios gali būti toleruojamos atsižvelgiant į zootechninius rodiklius. Galvijų ir triušių vidutinė ekspozicija per pašarą yra gerokai mažesnė už toleruojamą dozę. Vidutinė kiaulių ir viščiukų ekspozicija per pašarą yra tokia pati, kaip ir dozė, kurią galima toleruoti;

(3) todėl Tarnyba rekomendavo surinkti daugiau duomenų apie chinolizidino alkaloidų paplitimą lubinuose ir iš jų gautuose produktuose;

(4) be to, reikėtų surinkti daugiau informacijos apie veiksnius, dėl kurių chinolizidino alkaloidų koncentracija lubinuose ir iš jų gautose pašarinėse žaliavose yra palyginti didelė, kad būtų galima nustatyti priemones, kurių rekomenduojama imtis siekiant išvengti chinolizidino alkaloidų šiuose pašaruose arba sumažinti jų kiekį;

(5) todėl yra tikslinga rekomenduoti stebėti chinolizidino alkaloidus lubinuose ir iš jų gautose pašarinėse žaliavose, nustatyti veiksnius, dėl kurių jų koncentracija yra didelė, ir surinkti daugiau informacijos apie perdirbimo poveikį chinolizidino alkaloidų kiekiui,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

(1) Valstybėms narėms, aktyviai dalyvaujant pašarų ūkio subjektams, rekomenduojama 2026, 2027, 2028 ir 2029 m. stebėti chinolizidino alkaloidus lubinuose, iš lubinų gautose pašarinėse žaliavose ir kombinuotuosiuose pašaruose, kuriuose yra lubinų ir iš lubinų gautų produktų. Valstybėms narėms rekomenduojama ištirti bent chinolizidino alkaloidus albiną, anagiriną, angustifoliną, lupaniną, izolupaniną, multifloriną, 13α-hidroksilupaniną, lubininą ir sparteiną.

(2) Rekomenduojamas analizės metodas yra skysčių chromatografija / tandeminė masių spektrometrija (LC-MS/MS). Jei taikomi kiti analizės metodai, reikėtų turėti įrodymų, kad juos taikant gaunami patikimi atskirų chinolizidino alkaloidų tyrimo rezultatai. Pageidautina, kad kiekybinio nustatymo riba (LOQ) kiekvienam chinolizidino alkaloidui nustatyti būtų apie 1 mg/kg lubinų sėkloms ir iš lubinų gautoms pašarinėms žaliavoms ir 0,2 mg/kg kombinuotiesiems pašarams.

([1]) EFSA CONTAM mokslinė grupė (EFSA teršalų maisto grandinėje mokslinė grupė), 2019 m. Scientific opinion on the risks for animal and human health related to the presence of quinolizidine alkaloids in feed and food, in particular in lupins and lupin-derived products. https://doi.org/10.2903/j.efsa.2019.5860.

(3) Valstybės narės, bendradarbiaudamos su pašarų tvarkymo subjektais, turėtų atlikti tyrimus, kad nustatytų veiksnius, dėl kurių lubinuose ir iš lubinų gautose pašarinėse žaliavose susidaro didelis chinolizidino alkaloidų kiekis, ir surinktų daugiau informacijos apie perdirbimo poveikį chinolizidino alkaloidų kiekiui.

(4) Valstybėms narėms ir pašarų tvarkymo subjektams rekomenduojama pateikti Tarnybai duomenis, kad juos būtų galima kaupti vienoje duomenų bazėje, laikantis Tarnybos maisto ir pašarų standartinio mėginių aprašo (SMA) gairių reikalavimų ir Tarnybos papildomų specialių ataskaitų teikimo reikalavimų ([2]). Lubinų sėklų ir iš lubinų gautų pašarų atveju svarbu nurodyti lubinų rūšis, jei tai saldieji arba kartieji lubinai, informaciją apie lubinų sėklų apdorojimą (pvz., mirkymą, virimą), ir apie bet kokį kitokį iš lubinų gautų pašarų perdirbimą siekiant sumažinti chinolizidino alkaloidų kiekį.

Priimta Briuselyje 2026 m. spalio 16 d.

Komisijos vardu
Olivér VÁRHELYI
Komisijos narys

([2]) https://www.efsa.europa.eu/en/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0.